

Fyrstu skrefin út í skóg.....

Tilgangur og skipulag

Hvanneyri 12. apríl 2017

Arnlín Óladóttir

SKIPULAG SKÓGRÆKTAR

•Tilgangur skógræktar

Eiginleikar mismunandi tegunda

- lauftrébarrtré
- frumherjar - jarðvegsbætur
- eftirfarar - hástigskenning

- Fjölbreytileiki trjátegundir og aðrar lífverur
- Fyrstu tegundir og plöntun inn í seinna meir

- Nálgun í skipulagsvinnu
- Skógræktaráætlun - dæmi

Skógrækt

Búskapur

Skjólbelti

Skjóllundir

Beitarskógar

Landbætur

Landgræðsluskógar

Skjólaskógar

Nýsköpun

Timburnytjar

Verndarskógar

**Nýir "náttúrulegir
birkiskógar**

A photograph of a forest with a group of people gathered in the distance. The forest is composed of tall, thin trees, likely spruce or fir, with a dense canopy. The ground is covered in dry pine needles and some green moss. The people are standing in a clearing, and some are wearing winter clothing. The lighting is natural, suggesting daytime.

Timburnytjaskógrækt

Flestir skógarnir okkar hafa timburnytjar sem aðaltilgang.
Þá er gróðursett fremur þétt, reglulega og gert ráð fyrir að grisja.
Við lokahögg eru öll tré tekin á ákveðnu svæði og gróðursett aftur

Timburtré okkar eru aðallega 4 tegundir:

Sitkagreni, rússalerki, stafafura og alaskaösp

Gróðursetning og umhirða er misjöfn eftir tegundum.

Lerki og fura er gjarnan gróðursett fremur þétt (3.000+ tré/ha), Kallar á endurteknar grisjanir

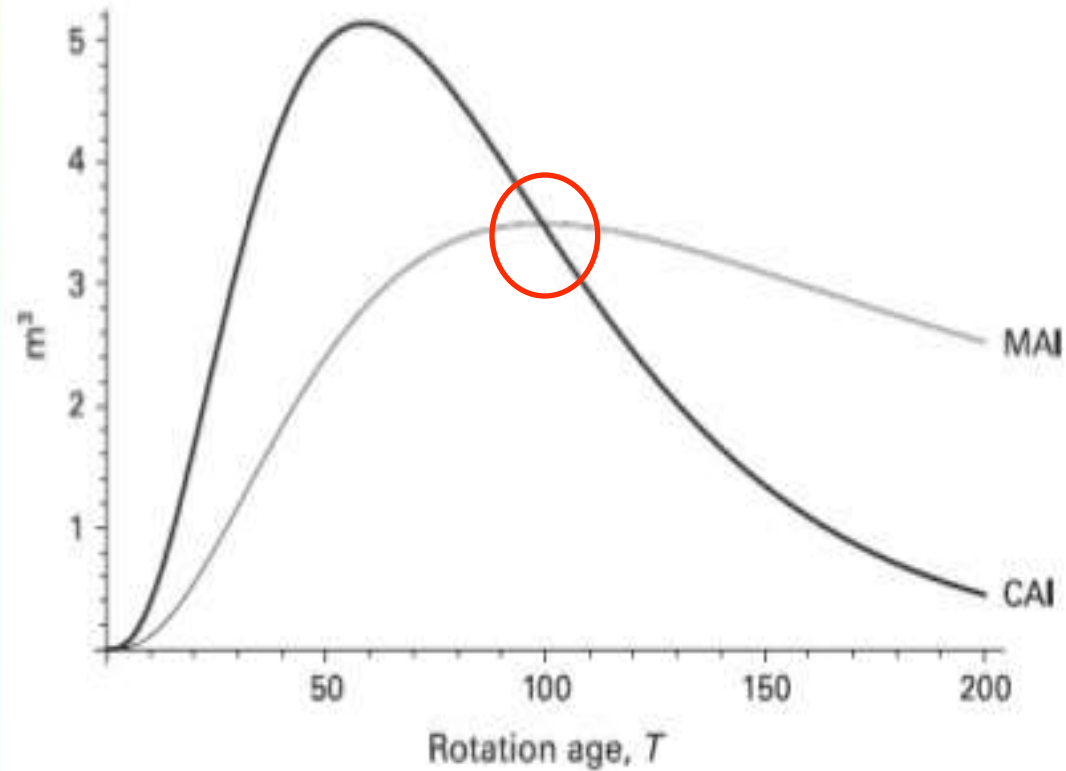
Það er mikill einstaklingsmunur á lerki og þarf að hafa nægilega mikið af góðum trjám fyrir lokahögg.

Furunni hætti til að setja gríðarmikið af hliðargreinum ef hún stendur gisið og ljós kemst að stofninum.

Greni og ösp er yfirleitt gróðursett með 2ja metra millibili eða 2.500 tré/ha.

Tíminn frá gróðursetningu til lokahöggs er nefndur lota.

Međal ársvöxtur og vöxtur hvers árs

Búskaparskógrækt

Skjólbelti og skjóllundir

Auka uppskeru og vellíðan

Beitarskógar

Hæfilegt samspil undirgróðurs og trjáa

SKJÓLSKÓGUR

Lágvaxinn, einsleitur gróður veitir vindi lítið viðnám

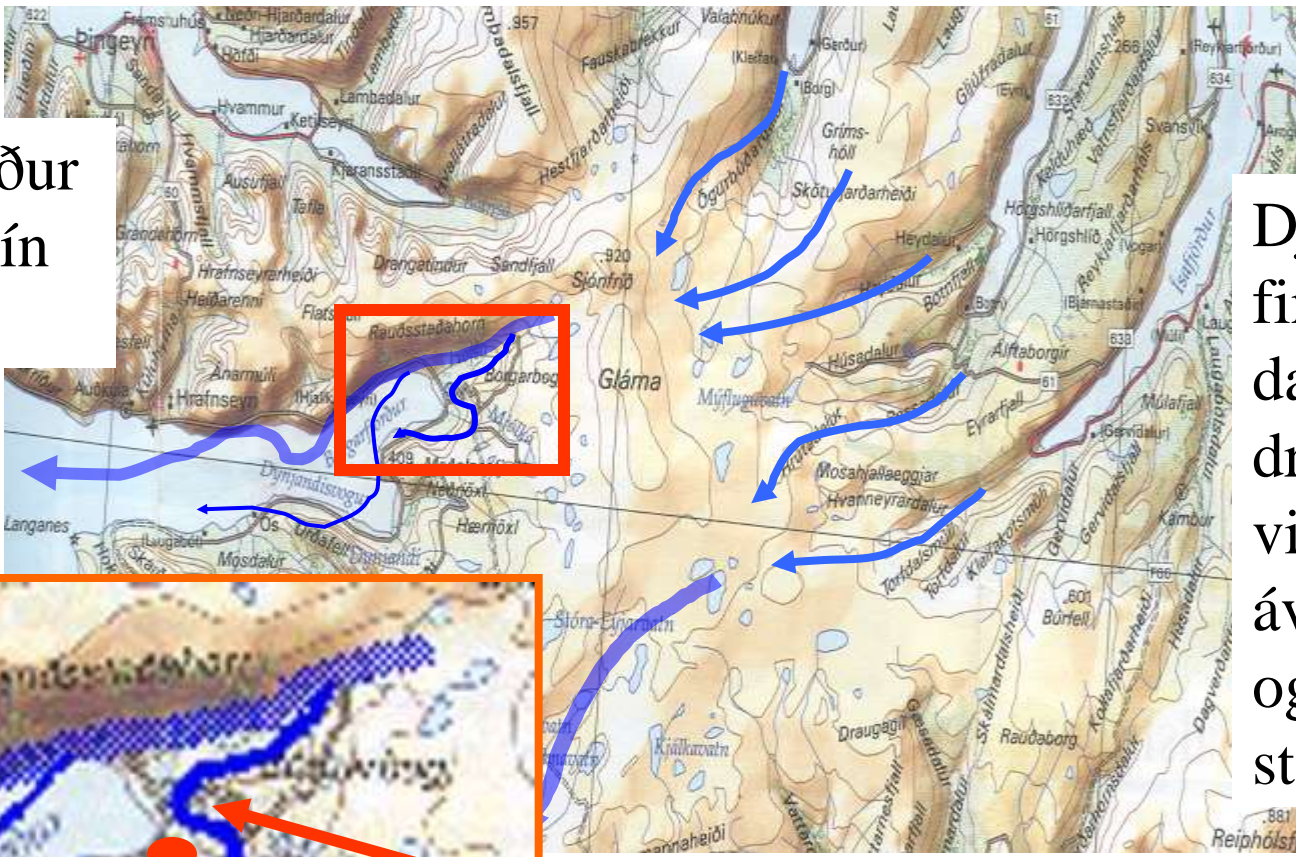

Trjágróður lyftir vindi og óreglulegt yfirborð dregur úr skriðþunga hans

Landslagið hefur áhrif á vindinn

Hrein NA átt
10 m/s

Arnarfjörður
sogar til sín
strengina

Djúpir
firðir og
dalir
draga í sig
vindinn
áveðurs
og breyta
stefnunni

Vindstrengurinn sem slæst fyrir
hornið getur náð gífurlegum hraða
> 20 m/s

A landscape photograph showing a steep, rocky mountain slope. The foreground is dominated by a path of grey, jagged rocks interspersed with patches of green grass and small plants. A single, small, leafy tree stands prominently in the middle ground. The background shows the continuation of the mountain slope, which becomes more rugged and rocky as it rises towards the top. The sky is a pale, overcast white.

LANDGRÆÐSLUSKÓGAR

Útivist og fræðsla

SVEPPIR OG BER

Rjúpuskógur

SKRAUT

Verndarskógar eru oft ræktaðir hátt í skriðum

Verndarskógar eru að fyrirmynd alpaþjóða

Kröftugar rætur binda skriður

Snjór safnast í trjágróður og minnkar frostþenslu og skaflamyndun

Skógrækt á árbökkum

Skógrækt eykur fæðuframboð og fjölbreytileika í ám og vötnumog þar með fiskgengd!

Skógur temprar vatnsrennsli (flóð)

GRÓÐURSNAUÐIR ÁRBAKKAR þýðir færri fiskar

Ekkert skjól
fyrir smáfiska

Engar rætur
né kvistir

Enginn skuggi

Lítill gróður veitir
lítið af fæðu

Pungur
straumur

VEL GRÓNIR ÁRBAKKAR uppfylla þarfir smáfiska

Smáfiskar finna skjól og
vernd fyrir rándýrum.

Rætur og kvistir: • hægja á
rennslinu • mynda straumhvirfla
• grípa fæðuefni

Gróðurinn eykur dýralíf: lífrænar leifar
gróðurs eru fæða og búsvæði fyrir smádýr

Minni straumur gefur færi á að:

• hvílast • fela sig fyrir rándýrum
• grípa og safna lífrænum leifum

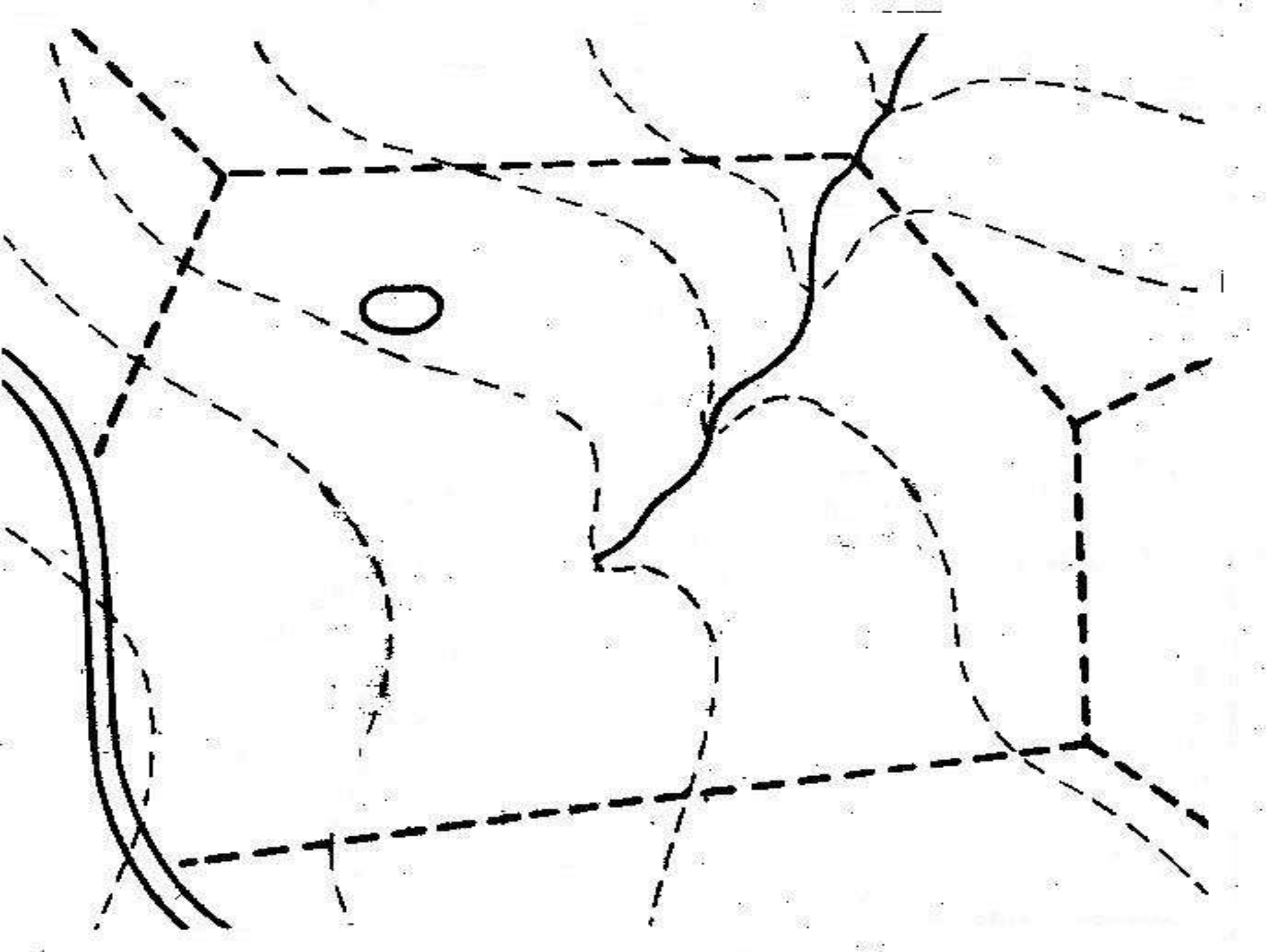
Skógræktaráætlun

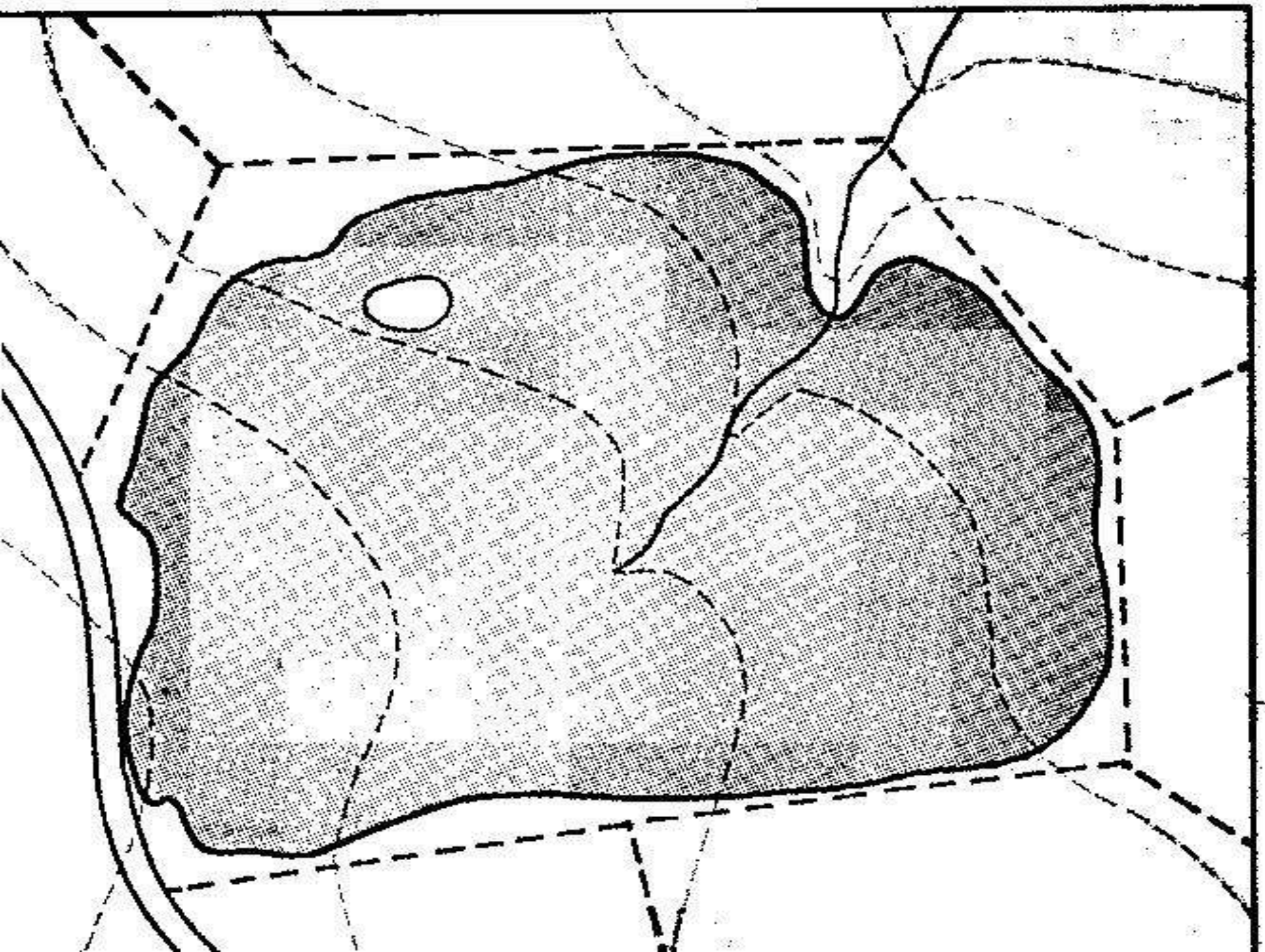
Aðferðarfræði við gerð skógræktaráætlunar

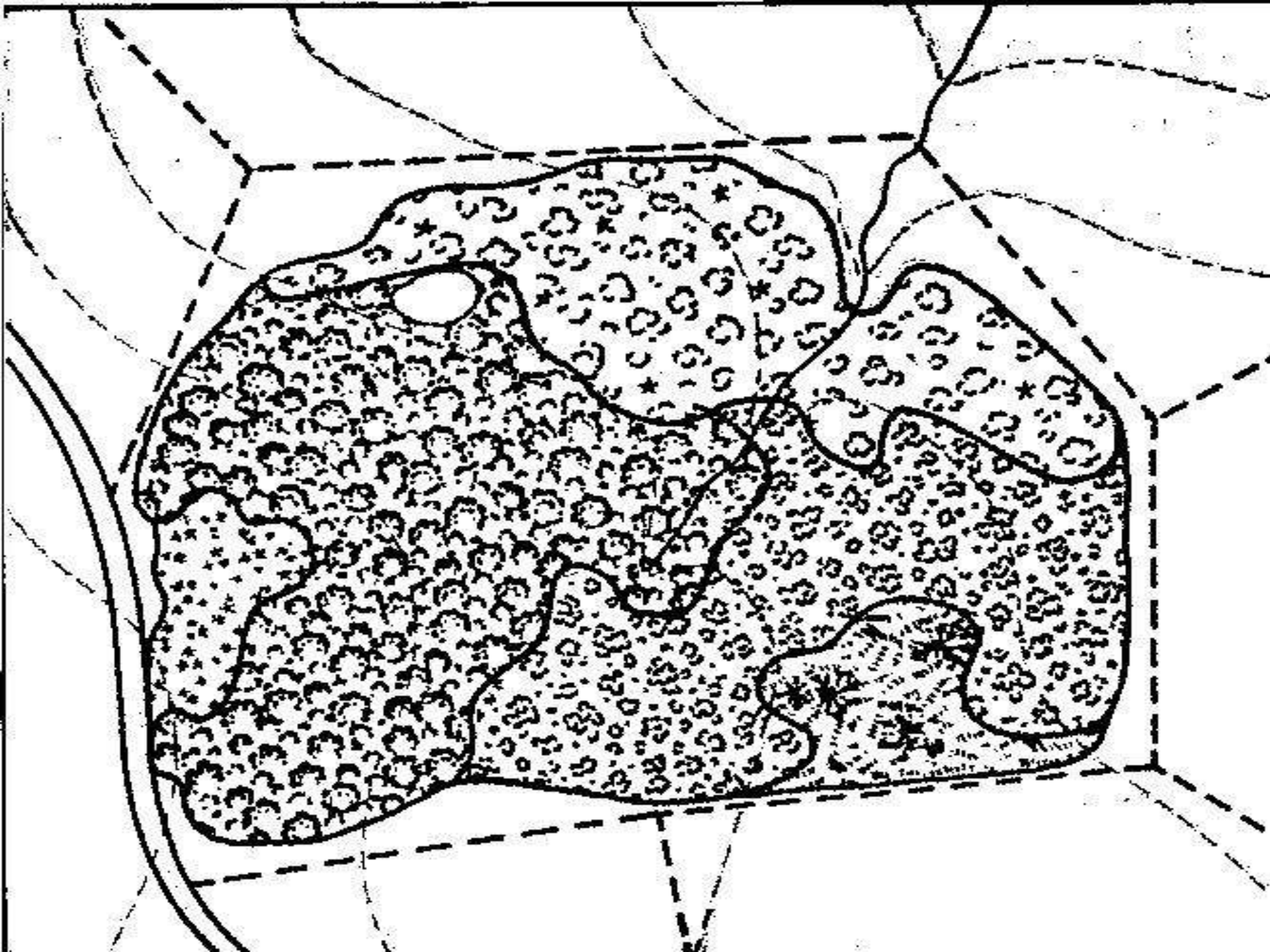
Forsendur fyrir ákvörðunartöku

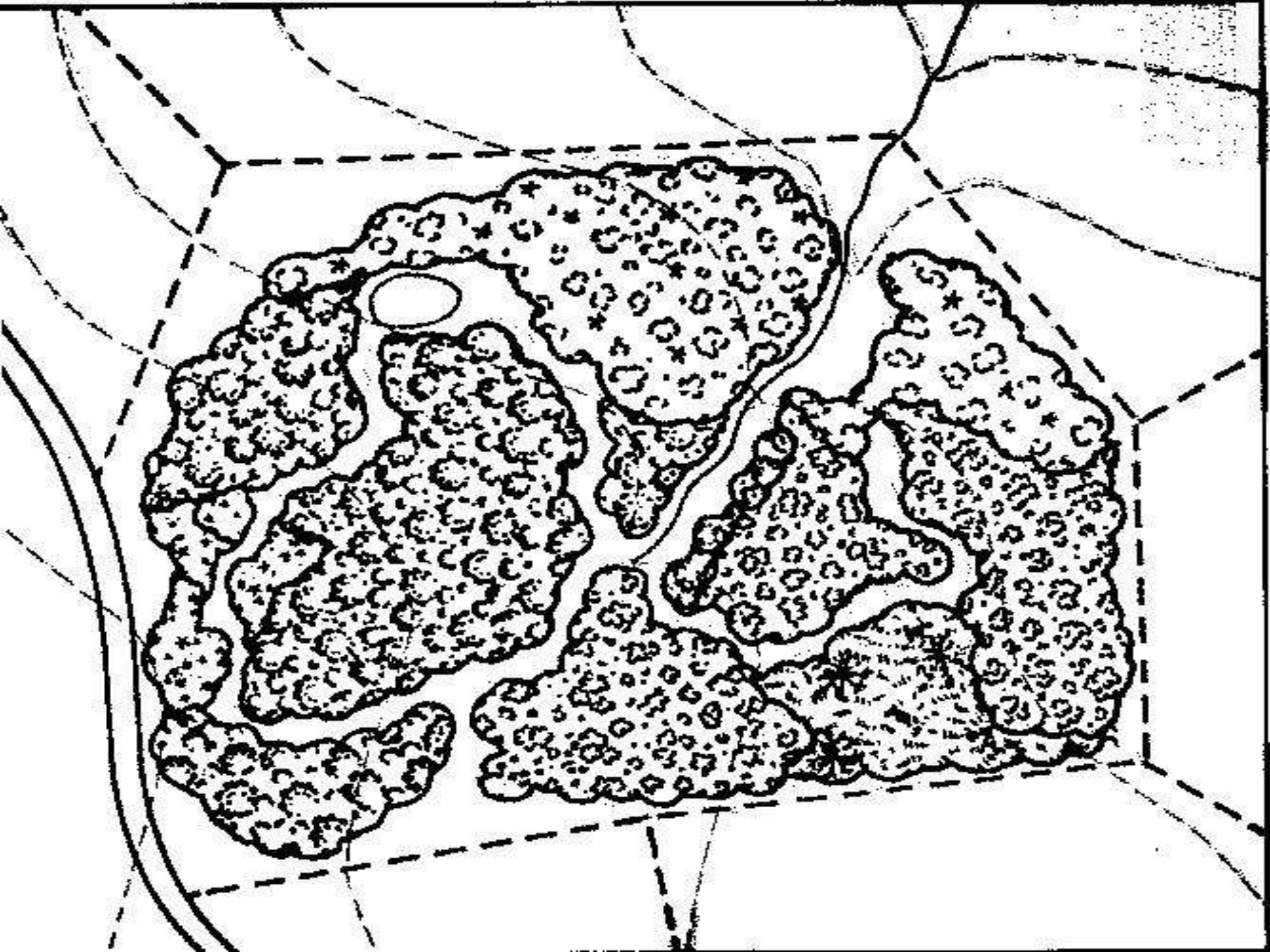
Hvaða upplýsingar inniheldur áætlunin?

Hvernig lítur hún út og hvernig nýtist hún?

Skógræktaráætlanir:

Texti – aðstæður, tegundaval, undirbúningur o.fl.

1. Reitakort, landslag, vatnsmiðlun og verndarsvæði, (örnefni)
2. Gróðurfar
3. Skógrækt
4. Brunavarnir
5. Vinnukort - reitakort

Tafla 1 Grunn gögn - upphafsreitur

Tafla 2 Skógræktaráætlun

Tafla 3 Plöntubókhald

Tafla 4 Vinnutafla

Vatnsverndarsvæði

26

25

24

23

27

28

40

29

41

Votlendi

Mógrafi

37

30

22

43

42

36

31

21

Nóahnúkur

Utsýn

Vatnsstöð

44

38

36

20

46

votlendi

Votlendi

39

35

34

19

45

32

18

17

33

2

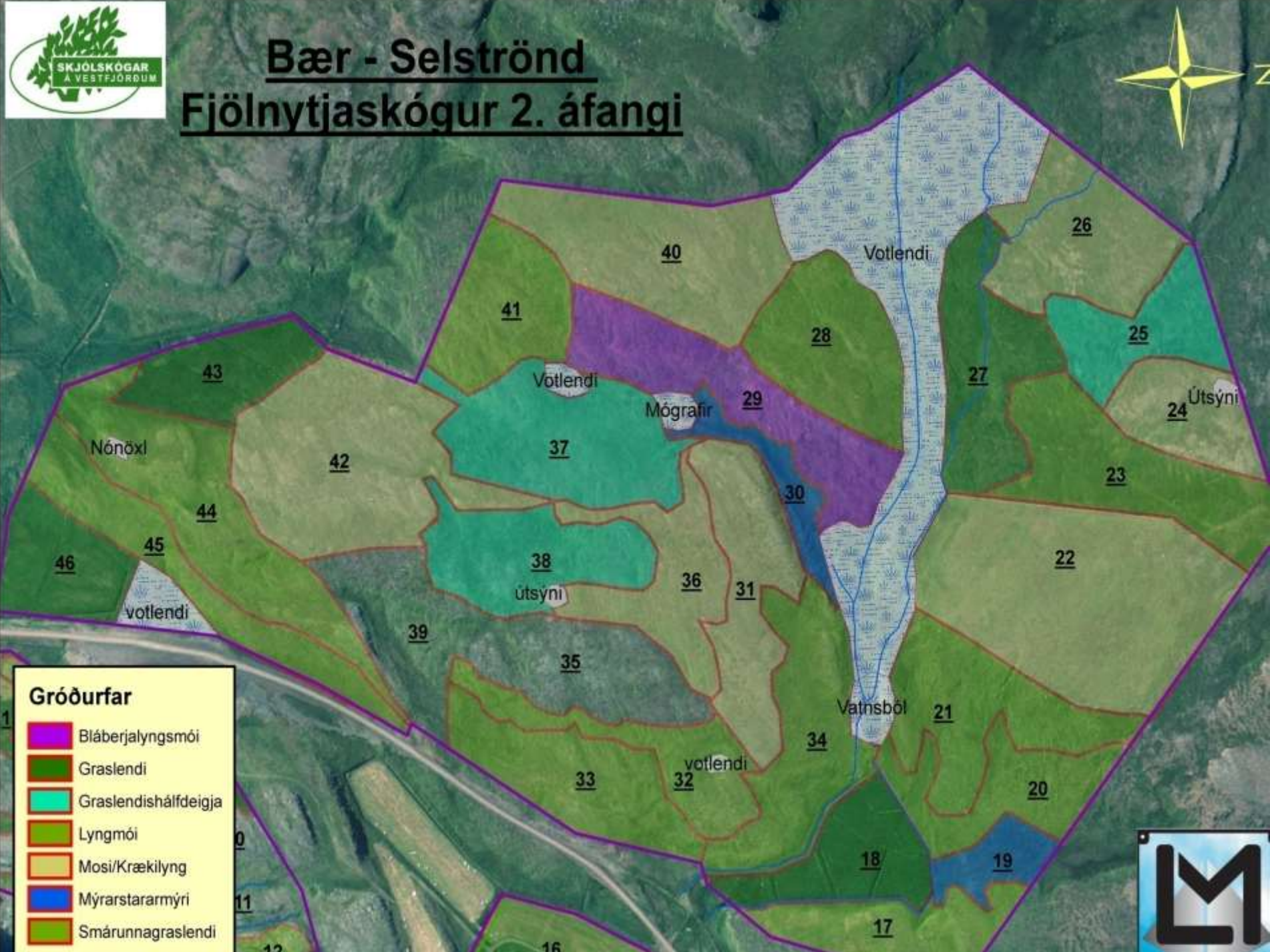
3

Önnulundur

Reitur	Flatarmál í ha	Gróðurhverfi	Gróðurhverfi	Gróðurþekja	Halli	Hallaátt	Jarðvegsdýpt	Grjót á yfirborði	Undirlag	Birki	Athugasemdir
17	1,5	B	Krækilyng	3	1	SV	3	L	Mö		Grasbalar og lyngmóar. Fjarlægja gamlar girðingar
18	1,5	HG	Graslendi, tún	1	1	S	3	N	mór		Gömull tún, hrossabeit, jarðvinnsla, graseyðing
19	0,7	UM	Mýrlendi	1	1	S	3	L	S		Halla mýri
20	1,6	HS	Smárunnagraslendi	1	1	SA	3	L	S		Stórbýft, votlendir blettir, frjósamt, rakt
21	2,3	B	Krækilyng	2	2	SA	2	M	S		Þýft, grashvamar, votlendir pollar
22	5,2	A/B	Mosi og krækilyng	2	1	A	2	L	S		Smáþýft, þurrt, kulla létt
23	2,5	B	Krækilyng	2	3	A	2	M	S		Sjóndeildarhringur, þýft, kulla eins og hægt er.
24	1,3	A/B	Mosi og krækilyng	3	1	SA	1	M	K		útsýni
25	1,4	TGr	Rakt graslendi	1	1	SA	3	L	S		Góð skilyrði neðst, jaðar efst
26	2,3	A/B	Mosi og krækilyng	2	1	A	2	M	G		Kulla létt eða flekkja
27	2,1	HG	Graslendi	1	2	A	2	L	S		Smáþýft, kulla, passa læki
28	2,1	HS	Smárunnagraslendi	2	1	NA	2	L	S		Gróft undirlag, leita uppi gras til að planta í
29	2,5	BB	Bláberjalyng	2	3	A	2	M	S		lynglautir, grasbalar og skriðtaumar
30	0,7	UM	Mýrlendi	1	1	NA	2	L	jökull eir		Mógrafir með reiðingsgrasi.
31	2,1	A/B	Mosi og krækilyng	4	1	NA	2	M	K		Hátt holt, vindskafið

Bær - Selströnd

Fjölnytjaskóður 2. áfangi

Gróðurfar

- Bláberjalyngsmói
- Graslendi
- Graslendishálfdeigja
- Lyngmói
- Mosi/Krækilyng
- Mýrarstaramýri
- Smárunnagraslendi

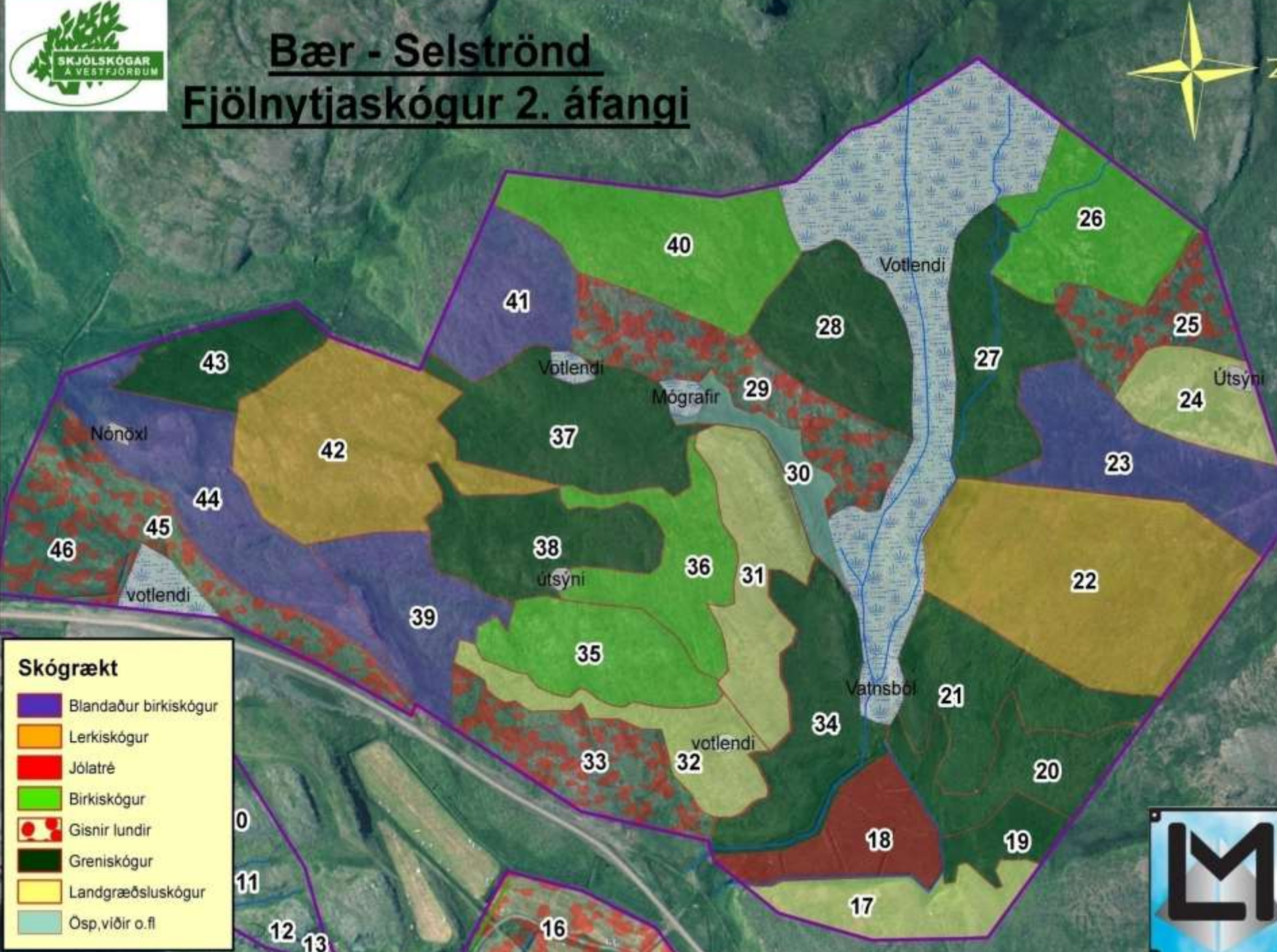
Skógræktaráætlun – tafla 2

Reitur	Stærð	Gróður	Skóglendi	Undirbúningur	Tegundir	Hlutfall	Plöntur alls
17	1,5	Krækilyng	Landgræðsluskógur	áburðargjöf	IB/E/L/LV/Ý	5/1/2/1/1	3.670
18	1,5	Graslendi, tún	Jólatrjárækt	skjól-plæging o.fl.	xV/FPi/BG/SF	-----	2.550
19	0,7	Mýrlendi	(svart)greniskógur	hæg kullun	SvG/AÖ/IB	6/2/2	2.005
20	1,6	Smárunna graslendi	Greniskógur	hæg kullun	SG/BG/AÖ/IB +IR	7/1/1/1	4.850
21	2,3	Krækilyng	Greniskógur	hæg kullun	HG/BG/AÖ/IB +IR	7/1/1/1	7.025
22	5,2	Mosi og krækilyng	Lerkiskógur	létt kullun, áburður	RL/ML/BF/IB/Hr V	6/1/1/1/1	15.700
23	2,5	Krækilyng	Blandaður birkiskógur	flekkja	IB/GV/IR/Ý	7/1/1/1	6.270
24	1,3	Mosi og krækilyng	Landgræðsluskógur	áburður	IB/E/LV/Ý	7/1/1/1	3.270
25	1,4	Rakt graslendi	Víði- og birkilundir	hæg kullun	IB/GV	6/4	2.340
26	2,3	Mosi og krækilyng	Birkikjarr	flekkja, áburður	IB/E/LV/Ý	7/1/1/1	5.750
27	2,1	Graslendi	Greniskógur	hæg kullun	HG/BG/AÖ/IB+I R	7/1/1/1	6.380
28	2,1	Smárunna graslendi	Greniskógur	hæg kullun	HG/BG/AÖ/IB+I R	7/1/1/1	6.300
29	2,5	Bláberjalyng	Trjálundir	flekkja	ýmislegt	-----	1.540
30	0,7	Mýrlendi	Viði- og asparlundir	engin	AÖ/GV/Vi/Ý	3/3/3/1	500
31	2,1	Mosi og krækilyng	Landgræðsluskógur	áburðargjöf og sáning	IB/E/L/LV/Ý	5/1/2/1/1	5.270

Bær - Selströnd

Fjölnytjaskógur 2. áfangi

Skógrækt	
	Blandaður birkiskógur
	Lerkiskógur
	Jólatré
	Birkiskógur
	Gisnir lundir
	Greniskógur
	Landgræðsluskógur
	Ósp, víðir o. fl.

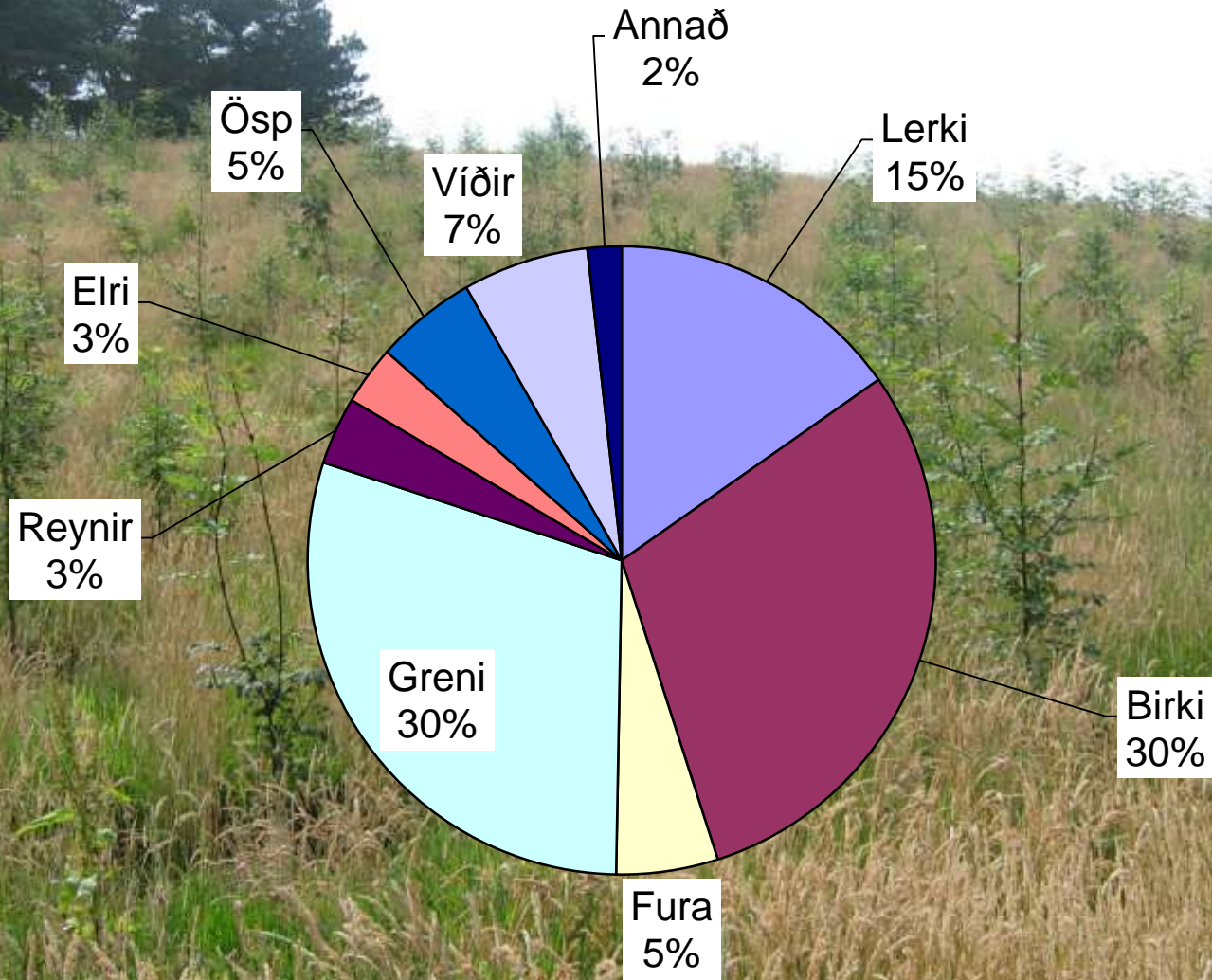

Yfirlit yfir plöntunotkun – tafla 3

Reitur	RL	ML	IB	BF	SF	SG	HG	BG	SvG	IR	E	AÖ	GV	HrV	LV	A	Alls í reit
17	760		1.840	200						105	380				385		3.670
18					1.000			1.200								350	2.550
19			400						1.200			405					2.005
20			520			3.000		700		105		525					4.850
21			720				4.800	700		105		700					7.025
22	10.000	1.000	1.520	1.000	600						320		280	980			15.700
23			4.400	400						420			700		350		6.270
24			2.240							70	400		140		420		3.270
25			1.500										840				2.340
26			4.200							320	600		70		560		5.750
27			600				4480	600		70		630					6.380
28			520				4480	600		70		630					6.300
29			720	120	120	80	80	80	80	70	120	70					1.540
30			40		40							140	140			140	500
31	1000	320	2600	200						70	520		140		420		5.270

Skammstafanir á trjátegundum	
Trjátegundir	Runnategundir
RL = rússalerki; ML = mýralerki	AV = alaskavíðir
IB = birki	GV = gulvíðir
SF = stafafura; BF = bergfura	LV = loðvíðir
HG = hvítgreni; BG = blágreni; SvG = svartgreni	VI = Viðja
SG = sitkagreni /sitkabastarður	HrV = hreggstaðavíðir
A = annað (aðrar greni-, lerki og furutegundir, , blæösp,hengibjörk,þinur þöll, selja o.fl.)	
IR = reyniviður	S = Selja
AÖ = alaskaösp	E = elri (sitkaelri, blaelri, granelri o.fl)

Tegundasamsetning

Vinnutafla – tafla 4

plastað til útivinnu

Reitur	Stærð	Gróðurlendi	Tegundir	Hlutfall	Fjöldi	Meðalþéttleiki	Aðferðir
17	1,5	Krækilyng	IB/E/L/LV/Ý	5/1/2/1/1	3.670	2 x 2 m	Lerki á skýlli bletti, annars bland. ATH frostlyftingu!
18	1,5	Graslendi, tún	xV/FÞi/BG/SF	-----	2.550	1,5 m	Þétt skjólbelti, jólatré á beðum
19	0,7	Mýrlendi	SvG/AÖ/IB	6/2/2	2.005	1,8 x 1,8 m	Birki næst girðingu, blanda öðru
20	1,6	Smárunnagraslendi	SG/BG/AÖ/IB+IR	7/1/1/1	4.850	1,8 x 1,8 m	Birki og ösp í raka, reyni í skjól, fylla með greni
21	2,3	Krækilyng	HG/BG/AÖ/IB+IR	7/1/1/1	7.025	1,8 x 1,8 m	Birki og ösp í raka, reyni í skjól, fylla með greni
22	5,2	Mosi og krækilyng	RL/ML/BF/IB/AV	6/1/1/1/1	15.700	1,8 x 1,8 m	HrV og IB næst girðingu og neðst, blanda öðru
23	2,5	Krækilyng	IB/GV/IR/Ý	7/1/1/1	6.270	2 x 2 m	Reyni í skjól, GV og AÖ í raka, fylla með birki
24	1,3	Mosi og krækilyng	IB/E/LV/Ý	7/1/1/1	3.270	2 x 2 m	aðeins smá LV og birki um útsýni. ATH frostlyftingu!
25	1,4	Rakt graslendi	IB/GV	6/4	2.340	2,5 x 2,5 m	Passa að kulla ekki yfir vatnsrásir
26	2,3	Mosi og krækilyng	IB/E/LV/Ý	7/1/1/1	5.750	2 x 2 m	Vestfirskt birki - jafnvel margstofna
27	2,1	Graslendi	HG/BG/AÖ/IB+IR	7/1/1/1	6.380	1,8 x 1,8 m	Birki og ösp í raka, reyni í skjól, fylla með greni
28	2,1	Smárunnagraslendi	HG/BG/AÖ/IB+IR	7/1/1/1	6.300	1,8 x 1,8 m	Birki og ösp í raka, reyni í skjól, fylla með greni
29	2,5	Bláberjalyng	ýmislegt	-----	1.540	4 x 4 m	Gróðursetja á skriður og í grasbala, ekki í lyng
30	0,7	Mýrlendi	AÖ/GV/Vi/Ý	3/3/3/1	500	4 x 4 m	Passa að kulla ekki yfir vatnsrásir, sleppa mesta raka
31	2,1	Mosi og krækilyng	IB/E/L/LV/Ý	5/1/2/1/1	5.270	2 x 2 m	Styrkja gróður með áburðargjöf fyrir plöntun

RÆKTUNARÁÆTLUN

- Ræktunaráætlun er vinnuþlagg og geymir mikilvægar upplýsingar til framtíðar
- Geymist í möppu
- Eru í stöðugri þróun – smábreytingar frá ári til árs.
- Samanstendur af:
Stuttum texta, 4 kortum og 4 töflum
- **Auk þess: plastað vinnukort og vinnutafla**

Fell, Kollafirði, Strandabyggð

Eldvarnir

Skjólsgógar á Vestfjörðum 2013 /AÓ

